

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในการที่จะพัฒนาประเทศได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาองค์ประกอบหลาย ๆ องค์ประกอบด้วยกัน ซึ่งภายในองค์ประกอบของการพัฒนาประเทศนั้นองค์ประกอบสำคัญก็คือ คน โดยจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้อย่างมั่นคง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2) จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า ถ้าประเทศชาติต้องการที่จะพัฒนาคนก็ต้องพัฒนาการศึกษาให้ตีควบคู่กันไปด้วย เพราะการศึกษาคือเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาคนให้เจริญก้าวหน้าได้ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การศึกษานับเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะหากสังคมใดประชากรในสังคมนั้นมีการศึกษาต่ำ ย่อมจะทำให้สังคมนั้นขาดความรู้ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นนั้นจึงเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติ (ประวิทย์ อ่อนแก้ว, 2549, หน้า 1) และตรงกับทำให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านของประเทศ (จินตนา โฉมเงิน, 2549, หน้า 1) จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษามีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนในประเทศให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นรัฐบาลจะต้องมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนให้ได้รับการศึกษาที่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และมีประสิทธิภาพอย่างถึงที่สุด จนไปสู่เป้าหมายของการศึกษาที่ว่า เก่ง ดี มีสุข

ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับประชาชน เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น แต่สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะมีโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่ที่สำคัญที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ผู้เรียนที่จบการศึกษาออกมาจากโรงเรียนนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่วางไว้ นั่นคือ ผู้เรียนจะต้องเป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุขนั่นเอง ซึ่งในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จตามที่

กล่าวมาข้างต้นนั้น จะขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของโรงเรียนว่าจะต้องทำหน้าที่บริหารจัดการอย่างไรให้ผลลัพธ์ที่ออกมามีประสิทธิภาพตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ โดยปัจจุบันโรงเรียนแบ่งอำนาจการบริหารจัดการออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยงานที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการของโรงเรียนคืองานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน ดังที่ ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้จากการศึกษาของ สมิทท์ และคณะ (Smith and Others อ้างอิงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 1) พบว่า ในด้านการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารงานอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า งานวิชาการมีความสำคัญต่อโรงเรียนมากที่สุด และงานวิชาการนั้นยังส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ด้วย

โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับประชาชน โดยจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีหน้าที่สำคัญได้แก่ จัดการศึกษาให้กับเยาวชนโดยที่เยาวชนพัฒนาทั้งทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและและสังคมอย่างสอดคล้อง ระหว่างความต้องการส่วนบุคคล ชุมชนและประเทศชาติ โดยมุ่งเน้นความเสมอภาคทางการศึกษา การมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง มีความสามารถในการวิเคราะห์อย่างมีระบบ มีความสามารถแก้ปัญหา (จินตนา โลห์เงิน , 2549, หน้า 2) แต่ในระยะหลังที่ผ่านมา โรงเรียนมัธยมประสบกับปัญหาที่สำคัญ คือ ระดับผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำลง โดยวัดได้จากผลการสอบระดับชาติ (O-NET,NT) ฉะนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องหาทางแก้ไข ปรับปรุง เพื่อที่จะแก้ปัญหาในระดับผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำลง เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยม จึงได้มีการร่วมกันก่อตั้งเขตพื้นที่การศึกษา(มัธยมศึกษา) โดยกำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดังนี้ (สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย , ม.ป.ป. : 10)

1. สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2554
2. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก และมีผลการประเมินระดับดี/ดีมาก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำและใช้หลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชน สถาบันการศึกษา แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด
4. สถานศึกษา ทุกแห่งมีการพัฒนาครู และมีผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 10 : ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับดี / ดีมาก
5. สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551
6. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมเพิ่มมากขึ้น
7. สถานศึกษามีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สอดคล้องกับแผนการจัดชั้นเรียน
8. สถานศึกษามีครูเพียงพอ อัตราส่วน นักเรียน:ครูเป็นไปตามเกณฑ์ มีครูครบทุกกลุ่มสาระและ เพียงพอตามแผนการจัดชั้นเรียน ซึ่งกำหนดให้มีนักเรียนต่อห้องเรียนไม่เกิน 40 คน
9. สถานศึกษามีอัตราส่วนนักเรียน :คอมพิวเตอร์ ต่ำกว่า 20:1 และสามารถชี้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการศึกษาเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการเรียนรู้

จากเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่กล่าวมาข้างต้น 9 ข้อ จะเห็นได้ว่า ต่างเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้ระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงขึ้น และนอกจากเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะเป็นตัวช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์แล้ว การแก้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการก็สามารถที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ได้เช่นเดียวกัน เพราะระดับผลสัมฤทธิ์จะมีผลโดยตรงต่องานวิชาการของโรงเรียน โดยผลจากการศึกษาปัญหา

การบริหารงานงานวิชาการ (อภิวัฒน์ นาเลาะห์, 2542; จุฬาลักษณ์ โกมล, 2548; ประวิทย์ อ่อนแก้ว, 2549; จินตนา โล่ห์เงิน, 2549; เจียรนัย ดีเดช, 2549; เอมอร บุรณศักดิ์, 2548) พบว่า ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้นมีหลายด้าน โดยสามารถที่จะสรุปปัญหาการบริหารงานวิชาการที่สำคัญได้ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
6. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ตกต่ำ เพราะเป็นองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ช่วยให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้นถ้าโรงเรียนสามารถปรับปรุง แก้ไข ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ ก็สามารถที่จะเป็นตัวช่วยในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยจะศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 6 ด้าน ที่ได้สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานในหน่วยงานวิชาการ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพที่ดีในการจัดการศึกษา และเป็นการช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
2. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา
  - การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยนำปัญหาที่ได้จากการสรุปมาจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องของปัญหาการบริหารงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ
    - 1.1 ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
    - 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
    - 1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา
    - 1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
    - 1.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
    - 1.6 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 12 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 21 โรงเรียน
3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล
  - ข้อมูลที่ได้้นำแหล่งข้อมูลจาก ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งสิ้น 78 คน โดยแยกออกเป็น ผู้บริหารจำนวน 39 คน และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานวิชาการ จำนวน 39 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
  - 1.1 ขนาดของโรงเรียน
    - 1.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่
    - 1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง
    - 1.1.3 โรงเรียนขนาดเล็ก
  - 1.2 ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
    - 1.2.1 ผู้บริหาร
    - 1.2.2 ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานวิชาการ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ มี 6 ด้าน คือ
  - 2.1 ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
  - 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
  - 2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
  - 2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
  - 2.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
  - 2.6 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดเพื่อสนับสนุนปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง อุปสรรค หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดเพื่อสนับสนุนปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนขัดข้อง ดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน แยกเป็น

สาเหตุของปัญหาด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร ข้อมูล

งบประมาณในการจัดทำหลักสูตร การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หลักสูตร ขอความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสม การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการรายงานผลการใช้หลักสูตรต่อชุมชนได้ทราบ

สาเหตุของปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเตรียมการสอน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน ความรู้ เทคนิคและสื่อที่ใช้ในการสอน การศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง การมีทักษะกระบวนการสอนที่หลากหลาย และการประเมินผลการสอน ได้แก่ การสรุป ติดตามและรายงานผลการเรียนการสอน รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน

สาเหตุของปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษา ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเทคนิควิธีการประเมินผล โดยส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลตามแผนที่กำหนดโดยมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการประเมินผล การรายงานผลและนำผลไปใช้พัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อรายงานต่อชุมชนได้ทราบ

สาเหตุของปัญหาด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานด้านการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย การสำรวจปัญหาและความต้องการในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศโดยเน้นการมีส่วนร่วม การนำแผนการนิเทศไปสู่การปฏิบัติ โดยการตรวจเยี่ยมสังเกตการณ์เรียนการสอนในชั้นเรียนและการปฏิบัติงานของครู การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เพื่อให้การช่วยเหลือ การประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ การสรุปผลและรายงานผลการนิเทศ การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน

สาเหตุของปัญหาด้านการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ปัจจัยหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานด้านการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย จัดเตรียมความพร้อมในเรื่องของการตระหนักถึงความสำคัญ ความรู้ความเข้าใจ และงบประมาณในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ สำรวจวางแผนและกำหนดปัญหาในการเรียนการสอน ออกแบบการวิจัยรวมทั้งการเลือกใช้เครื่องมือ

นวัตกรรม ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและนำวิธีการวิจัยที่ออกแบบไปสู่การปฏิบัติ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยอย่างเป็นระบบแล้วสรุปออกมาเป็นรายงาน ปรับปรุงแก้ไข ผลงานวิจัย เพื่อนำผลไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป

สาเหตุของปัญหาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ปัจจัยหรือ ต้นเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบริหารหรือการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร ในสถานศึกษา การจัดทำแผนโดยนำสภาพและปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ในการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่ กำหนดโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย กำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการ ดำเนินงาน รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานวิชาการ หมายถึง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ที่ได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดูแลงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมมัธยมศึกษา (เดิม) และอยู่ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ที่แบ่ง ออกเป็นระดับ โดยแบ่งจากปริมาณของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กมี นักเรียนไม่เกิน 500 คน โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501- 1,500 คน และ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน